

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 939/2022
22.09.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Биљане Синановић, председника већа, Светлане Томић Јокић, Бојане Пауновић, Дубравке Дамјановић и Милене Рашић, чланова већа, са саветником Сањом Живановић, записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела увреда из члана 170. став 1. КЗ, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног, адвоката Бранка Уњића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Крушевцу К 492/20 од 20.01.2022. године и Вишег суда у Крушевцу Кж1 40/22 од 31.05.2022. године, у седници већа одржаној дана 22.09.2022. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Бранка Уњића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Крушевцу К 492/20 од 20.01.2022. године и Вишег суда у Крушевцу Кж1 40/22 од 31.05.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Крушевцу К 492/20 од 20.01.2022. године окривљени АА оглашен је кривим због кривичног дела увреда из члана 170. став 1. КЗ и осуђен на новчану казну у одређеном износу од 20.000,00 динара коју је дужан да плати у року од 30 дана од дана правноснажности пресуде, с тим што је одређено да ће суд, уколико окривљени изречену новчану казну не плати у наведеном року, исту заменити казном затвора тако што ће за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора. Окривљени је обавезан да плати трошкове судског паушала у износу од 6.000,00 динара и да приватном тужиоцу накнади трошкове кривичног поступка у износу од 70.500,00 динара, све у року од 30 дана од дана правноснажности пресуде. Приватни тужилац је ради остваривања имовинскоправног захтева упућен на парнични поступак.

Пресудом Вишег суда у Крушевцу Кж1 40/22 од 31.05.2022. године одбијена је као неоснована заједничка жалба окривљеног АА и његовог браниоца, адвоката Бранка Уњића, а првостепена пресуда Основног суда у Крушевцу К 492/20 од 20.01.2022. године потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљеног АА, адвокат Бранко Уњић, због повреде

кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев за заштиту законитости, укине у целини побијане пресуде и предмет врати на поновно одлучивање првостепеном суду.

Врховни касациони суд је примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног доставио Републичком јавном тужиоцу, у складу са одредбом члана 488. став 1. КЗ и у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет те је након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован.

Бранилац окривљеног АА, адвокат Бранко Уњић, захтев за заштиту законитости подноси због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП наводећи да дело за које је окривљени оглашен кривим и осуђен није кривично дела. У поднетом захтеву истиче да речи које су окривљеном приватном тужбом стављене на терет, нису изречене са намером омаловажавања већ у одбрани права. Одбрана права, према наводима захтева, огледа се у доказивању чињенице да ли је приватни тужилац у шуми окривљеног посекао одређена стабла, што су критичном приликом окривљени и приватни тужилац утврђивали мерењем. Сходно наведеном, бранилац сматра да су нижестепени судови, у конкретном случају, морали да примене одредбу члана 170. став 4. КЗ, која предвиђа основ искључења постојања кривичног дела увреда из члана 170. КЗ. Међутим, како су нижестепени судови то пропустили да учине, то према ставу браниоца радња за коју је окривљени правноснажно осуђен није кривично дело јер у конкретном случају нема намере омаловажавања као битног субјективног обележја кривичног дела увреда из члана 170. став 1. КЗ.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног се, по оцени Врховног касационог суда, не могу прихватити као основани, из следећих разлога:

Кривично дело увреде из члана 170. став 1. КЗ чини онај ко увреди другог.

Заштитни објекат кривичног дела увреде је част, као и скуп свих вредности неког лица (интелектуалних, карактерних, моралних, физичких и других особина и вредности) и углед, као одраз тих вредности у друштву, па сходно томе радња извршења кривичног дела у питању представља свако поступање којим се напада било која од тих вредности, а којима се у суштини изражава непоштовање или понижење достојанства личности. При томе, карактер тих радњи као увредљивих, цени се са становишта општеусвојених друштвених ставова и мерила, као и околности под којима се догађај одиграо.

Чланом 170. став 4. КЗ прописано је да се неће казнити за дело из става 1. до 3. овог члана учинилац, ако је излагање дато у оквиру озбиљне критике у научном, књижевном или уметничком делу, у вршењу службене дужности, новинарског позива, политичке делатности, у одбрани неког права или заштити оправданих интереса, ако се

из начина изражавања или из других околности види да то није учињено у намери омаловажавања.

Према томе, одредбом члана 170. став 4. КЗ предвиђен је основ искључења постојања наведеног кривичног дела, па ово кривично дело неће постојати уколико су кумулативно остварени претходно наведени објективни и субјективни услови.

Сходно наведеном, за постојање кривичног дела увреда из члана 170. став 1. КЗ није потребно да постоји намера омаловажавања већ свест и воља да се изрази непоштовање или понижење достојанства личности. Супротна ситуација, постоји када је реч о случајевима из члана 170. став 4. КЗ, када намера омаловажавања, иако није изричито садржана у бићу кривичног дела увреде из става 1. овог члана, према налажењу овог суда, улази у њен појам и као таква мора бити обухваћена и изреком пресуде.

Према стању у списима предмета, окривљени АА је дана ...2020. године, у ..., у шуми ББ, у стању урачунљивости, свестан свог дела и његове забрањености, чије извршење је хтео, без икаквог повода увредио приватног тужиоца ВВ упутивши му речи „ви сте сви лопови и преваранти“.

Описане радње, које је окривљени предузео, по оцени овог суда, садржи све субјективне и објективне елементе кривичног дела увреда из члана 170. става 1. КЗ, а како су то правилно закључили и нижестепени судови.

Наведене увредљиве речи, према изреци побијане првостепене пресуде, окривљени није изнео у оквиру озбиљне критике у научном, књижевном или уметничком делу, у вршењу службене дужности, новинарског позива, политичке делатности, у одбрани неког права или заштити оправданих интереса, па се супротно наводима захтева, по налажењу овога суда, у конкретном случају не ради о ситуацији из 170. став 4. КЗ, из ког разлога намера омаловажавања не мора ни бити наведена у чињеничном опису кривичног дела увреда из члана 170. став 1. КЗ за које је окривљени оглашен кривим.

Из изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама није учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, на коју се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Бранка Уњића, Врховни касациони суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП, одлучио као у изреци пресуде и захтев одбио као неоснован.

**Записничар-саветник
Сања Живановић, с.р.**

**Председник већа-судија
Биљана Синановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић